

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

Creative Leadership of School Administrators Affecting Teamwork of Teachers in School
under Kalasin Primary Educational Service Area Office 1

นันทิwa ราชภักดี¹ และ ยูวธิดา ชาปัญญา²

Nantiwa Ratpakdee¹ and Yuwathida Chapanya²

Received : 9 พ.ค. 2566

Revised : 3 ต.ค. 2566

Accepted : 4 ต.ค. 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 2) ศึกษาการทำงานเป็นทีมของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการทำงานเป็นทีมของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 และ 4) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู ปีการศึกษา 2564 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 322 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 27 คน และครู 295 คน โดยได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรง เท่ากับ 0.989 มีค่าความเชื่อมั่นทั้ง 2 ตัวแปร คือ 0.986 และ 0.970 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การทำงานเป็นทีมของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครู มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .746$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4) ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_6) ด้านความสามารถทางสติปัญญา (X_1) ด้านความยืดหยุ่น (X_5) และด้านทัศนคติและบุคลิกภาพที่ดี (X_3) ร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของการทำงานเป็นทีมของครู ได้ร้อยละ 74.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เขียนเป็นสมการถดถอยพหุคูณในรูปแบบคะแนนดิบและในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Y' = .563 + .200X_4 + 0.199X_6 + .142X_1 + .179X_5 + .147X_3$$

$$Z'y = .228ZX_4 + .215ZX_6 + .161ZX_1 + .191ZX_5 + .164ZX_3$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์, การทำงานเป็นทีมของครู, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

อีเมล: angykoolenglish@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด อีเมล: chapan.chapan@hotmail.com

¹ Master Student, Master of Education Program in Educational Administration, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University, Email: angykoolenglish@gmail.com

² Assistant Professor, Ed.D., Dean of Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University, Email: chapan.chapan@hotmail.com

Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the creative leadership of school administrators under Kalasin Primary Educational Service Area Office 1; 2) study the teamwork of teachers under Kalasin Primary Educational Service Area Office 1; 3) study the relationship between creative leadership and teamwork of teachers under Kalasin Primary Educational Service Area Office 1, and 4) study the creative leadership of school administrators affecting teamwork of teachers. The samples were used of 322 people divided into 27 school administrators and 295 teachers. The research instrument was used for data collection was a five-point rating scale questionnaire with the validity was 0.989 and the reliabilities of 2 variables were 0.986 and 0.970 respectively. The statistical methods employed in the data analysis were used frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression analysis. The research findings were as follows; 1) The level of overall creative leadership of school administrators was high. 2) The level of overall teamwork of teachers was high. 3) The relationship between the creative leadership of school administrators and teamwork of teachers, in overall, was highly positive ($r_{xy}=.746$) ($p<.01$). And 4) the creative leadership of school administrators included 5 aspects: creativity (X_4), vision (X_6), intellectual ability (X_1), flexibility (X_5) and positive attitude and personality (X_3). These predictors could affect and predict 74.60% of teamwork of teachers with statistical significance at the .01 level. The prediction equations could be written as follow;

The regressive equation in the form of raw score:

$$Y' = .563 + .200X_4 + 0.199X_6 + .142X_1 + .179X_5 + .147X_3$$

The regressive equation in the form of standard score:

$$Z'y = .228ZX_4 + .215ZX_6 + .161ZX_1 + .191ZX_5 + .164ZX_3$$

Keywords: Creative leadership, Teamwork of teachers, Kalasin Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

การทำงานเป็นทีมถือเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ การทำงานเป็นทีมทำให้เกิดการพึ่งพาอาศัยกัน มีการปฏิสัมพันธ์กันทางสังคม การที่บุคคลได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่นถือเป็นการสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ และส่งผลให้เกิดผลงานที่มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์มากกว่าการทำงานแบบต่างคนต่างทำ จะเห็นได้ว่าการสื่อสารนั้นเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการทำงานเป็นทีม (กรวิภา งามวุฒิมังค์, 2559: 18) การบริหารองค์กรที่ดีถือเป็นรากฐานของการพัฒนา แนวทางการบริหารงานขององค์กรที่กำลังได้รับความนิยมและนำมาใช้ปฏิบัติกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบันทั้งในองค์กรของรัฐและเอกชน คือ การบริหารงานโดยยึดหลักการทำงานร่วมกันเป็นทีม สร้างทีมงานให้แข็งแกร่งโดยเน้นให้บุคลากรทุกคนเห็นความสำคัญของกระบวนการในการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร (ศรีศักดิ์ ศูนย์ไศรก, 2550: 2) ซึ่งการทำงานเป็นทีมมีความสำคัญในองค์กรเป็นอย่างมาก การทำงานร่วมกันโดยมีวัตถุประสงค์เดียวกันและเป็นการรวมตัวที่ต้องอาศัยความเข้าใจความผูกพัน และความร่วมมือซึ่งกันและกันของสมาชิกในทีม เพื่อที่สมาชิกแต่ละคนสามารถทำงานร่วมกันจนประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายสูงสุดขององค์กร (เนตรพัฒนา ยาวีราช, 2556: 144)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่จะนำทีมงาน หรือผู้ปฏิบัติงานให้ดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่กำหนด โดยผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดี มีความรู้ความสามารถในงานที่รับผิดชอบ สามารถวิเคราะห์ความต้องการของแต่ละบุคคลเพื่อจูงใจ

ให้ปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ มีความยืดหยุ่นในการคิดและการตัดสินใจ มีวิสัยทัศน์ คตินอกกรอบ ไม่ยึดติดกับ "กรอบความคิด" (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2553) เน้นการสร้างทรัพยากรบุคคลให้เป็นทีมงานที่สร้างสรรค์ มีความสามารถพอที่จะต่อการกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคดิจิทัลในปัจจุบัน ที่สำคัญคนที่ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จำเป็นต้องสร้างสภาพแวดล้อมสำหรับผู้อื่นให้มีความสร้างสรรค์ (Puccio, Murdock and Mance, 2007) ดังนั้น ผู้นำจึงต้องเป็นผู้ที่ส่งเสริมและให้กำลังใจทีมงาน เปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรได้แสดงออกทางความคิดและกระตุ้นให้บุคลากรเกิดการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จะเห็นได้ว่า ผู้นำที่ดีต้องเป็นคนที่ภาวะผู้นำ เพื่อที่จะสามารถนำพาองค์กรให้ก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งนี้ บุคลากรภายในองค์กรต้องให้ความร่วมมือกัน และมีการทำงานเป็นทีม ซึ่งผู้บริหารที่ดีต้องส่งเสริมทีมให้เกิดขึ้นภายในองค์กร ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ถือเป็นคุณสมบัติที่ผู้นำองค์กรจำเป็นต้องมี เพื่อส่งเสริมให้เกิดการทำงานเป็นทีมภายในองค์กร

การขับเคลื่อนองค์กรให้เดินหน้าไปได้อย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยการทำงานเป็นทีม ผู้นำในยุคใหม่ต้องมีความสามารถในการจูงใจ ประสานงาน รวมถึงการนำบุคคลอื่นอย่างมีวิสัยทัศน์ จินตนาการ และมีความยืดหยุ่น ด้วยวิธีการหรือแนวทางใหม่ ๆ อย่างท้าทายและสร้างสรรค์ ซึ่งการดำเนินการเหล่านี้เป็นคุณสมบัติของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, 2555: 31) สถานศึกษาที่มีผู้บริหารที่สามารถนำบุคคลภายในองค์กรได้ จะทำให้บุคลากรภายในสถานศึกษาเห็นความสำคัญของตนเองในการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามคุณภาพ และเพื่อให้เกิดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือในการสร้างผลผลิตในทางสร้างสรรค์ เป็นผลผลิตใหม่ ๆ ที่เกิดจากความคิดและสติปัญญาของผู้นำ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับที่ โพธิ์ชัย สีนารัตน์ (2554: 10) กล่าวว่า โลกและสังคมได้เปลี่ยนไปแล้วเรามีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนกระแสนของการศึกษาใหม่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือของการสร้างและสร้างอย่างสร้างสรรค์ก่อให้เกิดผลผลิตในทางสร้างสรรค์เป็นผลผลิตใหม่ ๆ ที่เกิดจากความคิดสติปัญญา ผู้บริหารการศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อย่างมีความรับผิดชอบตลอดเวลาและที่สำคัญจะต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่ ๆ ในการนำองค์กรสู่ความสำเร็จทั้งด้านผลผลิตและผลสัมฤทธิ์ของงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 ให้ความสำคัญของการทำงานเป็นทีมของครู เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 เป็นหน่วยงานที่มีขนาดใหญ่ มีสถานศึกษาจำนวน 171 แห่ง และผู้รับบริการด้านการศึกษากว่า 21,166 คน ประกอบกับหน้าที่รับผิดชอบของครูมีภาระงานอื่น ๆ มากกว่าการให้การศึกษา และผู้ร่วมงานไม่ได้รับการสนับสนุนหรือส่งเสริมให้ทำงานร่วมกันเป็นทีม การสื่อสารข้อมูลข่าวสารในระดับบนลงล่าง หรือล่างขึ้นบนในบางครั้ง บางเรื่องไม่ชัดเจน หรือไม่ทั่วถึง ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการทำงานหรือทำงานได้ไม่เต็มตามศักยภาพตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรมองเห็นทิศทางและเป้าหมายไม่ตรงกัน ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและทำให้ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1: ออนไลน์)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1 เพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับการส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของครูและการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

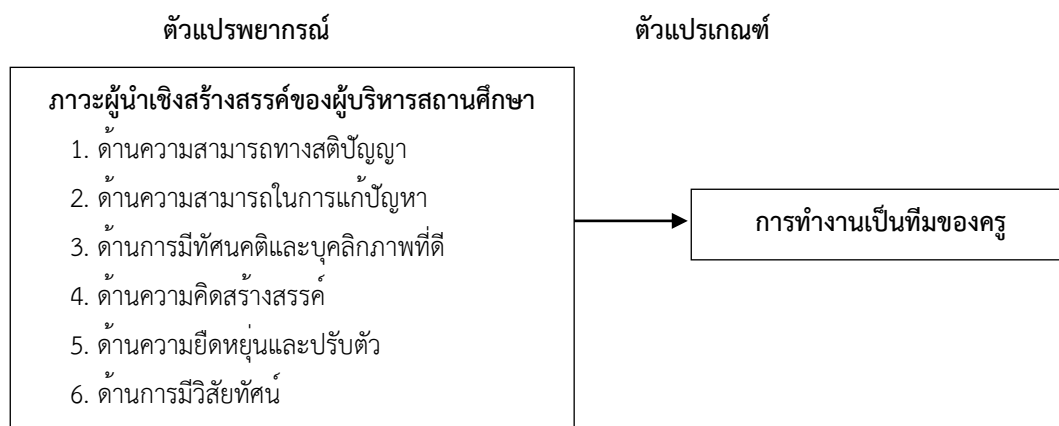
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1
2. เพื่อศึกษาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1

4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 1

กรอบแนวคิดและสมมติฐาน

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นักวิชาการ ดังนี้ กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ (2556), วิโรจน์ สารรัตน์ (2557), ไพฑูรย์ สินลารัตน์ และ นักรบ หมั่นแสน (2561), วันเพ็ญ แก้วปาน (2561), Bennis (2002), Parker and Begnaud (2004), Dubrin (2006), Stenberg (2006), Robinson (2007), Danner (2008), Harris (2009), Stoll & Temperley (2009), Delich (2010), Harding (2010) และ Ubben (2011) นำมาสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ได้ 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านความสามารถทางสติปัญญา 2) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา 3) ด้านการมีทัศนคติและบุคลิกภาพที่ดี 4) ด้านความคิดสร้างสรรค์ 5) ด้านความยืดหยุ่นและปรับตัว และ 6) ด้านการมีวิสัยทัศน์ และสังเคราะห์องค์ประกอบการทำงานเป็นทีมของครูจากแนวคิดของ ทิศนา ขแมณี (2550), วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2550), สุเมธ งามนก (2550), สุพานี สฤษฏ์วานิช (2552), ทองทิพภา วิริยะพันธุ์ (2553), Parker (1990), Woodcock (1989), Romig (1996), Robbins (2001) and Sheard and Kakabadse (2004) ได้ 4 ด้าน ดังนี้ 1) การมีเป้าหมายร่วมกัน 2) การตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม 3) การติดต่อสื่อสารที่ดี และ 4) การร่วมมือทำงาน โดยแสดงการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,044 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 171 คน และครู 1,873 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2564: ออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 322 คน จำแนกเป็นผู้บริหาร 27 คน และครู 295 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 42-44) และได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน มีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ตามขนาดของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยใช้ตาราง Krejcie and Morgan ได้จำนวน 322 คน แบ่งเป็นผู้บริหาร 27 คน และครู 295 คน

ขั้นตอนที่ 2 เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการจับสลากแบบใส่คืนตามจำนวนที่คำนวณจนครบ 322 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และขนาดของโรงเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของ Likert's Scale เกณฑ์การให้คะแนนมี 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ผู้บริหารมีการปฏิบัติในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ผู้บริหารมีการปฏิบัติในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ผู้บริหารมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ผู้บริหารมีการปฏิบัติในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ผู้บริหารมีการปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมของครู มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับตามวิธีการของ Likert's Scale เกณฑ์การให้คะแนนมี 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง ครูมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .989 แยกเป็นตัวแปรพยากรณ์เท่ากับ 0.986 และตัวแปรเกณฑ์เท่ากับ 0.960 และมีค่าความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญทั้งฉบับ เท่ากับ 0.887 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ Cronbach โดยแบบสอบถามควรมีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.7 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 116-119)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ขออนหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ถึงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3.2 ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารและครูด้วยตนเอง ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 322 คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ และนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และระดับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำผลที่วิเคราะห์ได้แปลความหมายรายชื่อ รายด้านและความหมายในภาพรวม โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 121)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง	ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับน้อยที่สุด

การทำงานเป็นทีมของครู

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง	ครูมีการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง	ครูมีการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง	ครูมีการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง	ครูมีการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง	ครูมีการทำงานเป็นทีมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง โดยนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 137) แปลความหมายดังนี้

≥ 0.81	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก
0.61–0.80	หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
0.41–0.60	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
0.21–0.40	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
≤ 0.20	หมายถึง มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

การอธิบายทิศทางความสัมพันธ์นี้ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเป็นบวก แสดงว่าตัวแปรสองตัวแปรมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางเดียวกัน ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเป็นลบ แสดงว่าตัวแปรสองตัวแปรมีความสัมพันธ์กันไปในทิศทางตรงกันข้าม และถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับศูนย์ แสดงว่าตัวแปรสองตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน

4.4 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression)

สรุปผล

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.43 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.40 โดยด้านความยืดหยุ่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านการมีทัศนคติและบุคลิกภาพที่ดี ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา และด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสามารถทางสติปัญญา ตามลำดับ ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้าน

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านความสามารถทางสติปัญญา	4.40	0.45	มาก
2. ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา	4.43	0.46	มาก
3. ด้านการมีทัศนคติและบุคลิกภาพที่ดี	4.43	0.45	มาก
4. ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.43	0.46	มาก
5. ด้านความยืดหยุ่น	4.48	0.43	มาก
6. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.45	0.43	มาก
โดยรวม	4.43	0.40	มาก

2. การทำงานเป็นทีมของครูโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.41 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.40 โดยด้านการร่วมมือทำงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม ด้านการติดต่อสื่อสารที่ดี และด้านการมีเป้าหมายร่วมกัน ตามลำดับ ดังตาราง 2

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการทำงานเป็นทีมของครูโดยรวมและรายด้าน

การทำงานเป็นทีมของครู (Y)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ด้านการมีเป้าหมายร่วมกัน	4.39	0.43	มาก
2. ด้านการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม	4.42	0.46	มาก
3. ด้านการติดต่อสื่อสารที่ดี	4.41	0.44	มาก
4. ด้านการร่วมมือทำงาน	4.43	0.43	มาก
โดยรวม	4.41	0.40	มาก

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูมีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .746$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละด้านกับการทำงานเป็นทีมของครู พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = .745-.803$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 3

ตาราง 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	Y	ระดับความสัมพันธ์
X ₁	1.000	-	-	-	-	-	.745**	สูง
X ₂	.777**	1.000	-	-	-	-	.759**	สูง
X ₃	.776**	.829**	1.000	-	-	-	.787**	สูง
X ₄	.743**	.802**	.829**	1.000	-	-	.803**	สูง
X ₅	.728**	.785**	.772**	.806**	1.000	-	.790**	สูง
X ₆	.694**	.739**	.752**	.771**	.802**	1.000	.799**	สูง
X	-	-	-	-	-	-	.746**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโดยการคัดเลือกตัวแปรเพื่อพยากรณ์ ใช้วิธีแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X₄) เป็นตัวพยากรณ์ สามารถพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 64.40 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X₆) เข้าไปมีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 70.60 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 6.20 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ด้านความสามารถทางสติปัญญา (X₁) เข้าไปมีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 73.00 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 2.40 เมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ด้านความยืดหยุ่น (X₅) เข้าไปมีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 74.00 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 1.00 และเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ด้านทัศนคติและบุคลิกภาพที่ดี (X₃) เข้าไปมีอำนาจในการพยากรณ์ ร้อยละ 74.60 เพิ่มขึ้นจากเดิมร้อยละ 0.60 ดังตาราง 4

ตาราง 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

โมเดล	ตัวพยากรณ์	R	R ²	F	P
1	X ₄	.645	.644	580.762	.000**
2	X ₄ , X ₆	.707	.706	385.501	.000**
3	X ₄ , X ₆ , X ₁	.732	.730	289.792	.000**
4	X ₄ , X ₆ , X ₁ , X ₅	.744	.740	229.742	.000**
5	X ₄ , X ₆ , X ₁ , X ₅ , X ₃	.750	.746	189.564	.000**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การวิเคราะห์สมการการถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4) ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_6) ด้านความสามารถทางสติปัญญา (X_1) ด้านความยืดหยุ่น (X_5) และด้านทัศนคติและบุคลิกภาพที่ดี (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ .200, .199, .142, .179 และ .147 ตามลำดับ

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบมีขั้นตอน ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

ตัวแปรพยากรณ์	β	b	SEb	t	p
X_4	.228	.200	.051	3.893	.000**
X_6	.215	.199	.048	4.164	.000**
X_1	.161	.142	.042	3.354	.001**
X_5	.191	.179	.053	3.409	.001**
X_3	.164	.147	.051	2.854	.005**

R = .750 R² = .746 a = .563

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_4) ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_6) ด้านความสามารถทางสติปัญญา (X_1) ด้านความยืดหยุ่น (X_5) และด้านทัศนคติและบุคลิกภาพที่ดี (X_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ .200, .199, .142, .179 และ .147 ตามลำดับ โดยทั้งห้าตัวแปรร่วมกันพยากรณ์ความแปรปรวนของการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้ร้อยละ 74.60 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .563 + .200X_4 + .199X_6 + .142X_1 + .179X_5 + .147X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'Y = .228ZX_4 + .215ZX_6 + .161ZX_1 + .191ZX_5 + .164ZX_3$$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีประเด็นที่สำคัญสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายและจุดเน้นในการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของผู้บริหาร ครู และบุคลากรให้มีสมรรถนะสอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกอนาคต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จึงได้ขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติโดยให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเอง ตลอดจนมีการกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลจนส่งผลให้ผู้บริหารมีความกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ ก้าวทันเทคโนโลยีในการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคปัจจุบัน

สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ และพัฒนากระบวนการต่าง ๆ ส่งผลให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ (2555: 17) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นสิ่งที่สร้างความแตกต่างของการเปลี่ยนแปลง ผู้นำ หรือผู้บริหารเป็นบุคคลหลักที่จะต้องรับผิดชอบต่อบรรยากาศที่เกิดขึ้น เพื่อการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ผลวิจัยครั้งนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เกศณี กฐินเทศ (2562: 86-87) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์เขต 2 พบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีการทำงานเป็นทีมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีการสนับสนุนการมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้ครูสามารถพูดคุยสื่อสารได้อย่างตรงไปตรงมาระหว่างสมาชิกในทีม และผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการทำงาน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปิ่นทอง ศรีสวัสดิ์ (2560: 71-72) ได้ศึกษา การทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่าการทำงานเป็นทีมของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละด้าน กับการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถทางสติปัญญาความสามารถในการแก้ปัญหา มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติงานเชิงสร้างสรรค์ มีปฏิภาณไหวพริบในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจในการทำงานได้อย่างสร้างสรรค์ ย่อมส่งผลให้ครูมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ปัญหา แนวทางการแก้ไข ตลอดจนการประเมินผลในการทำงาน และเกิดการประสานความร่วมมือกับบุคลากรคนอื่นภายในองค์กร ด้วยความมุ่งมั่นตั้งใจ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศสรินทร์ ตรีเดช (2552: 56) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาและการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26 มีความสัมพันธ์ในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถทางสติปัญญา ด้านความยืดหยุ่น และด้านทัศนคติและบุคลิกภาพที่ดี โดยทั้งห้าด้านส่งผลให้เกิดการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นคุณสมบัติสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาพึงมี ผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นผู้สร้างบรรยากาศการทำงาน สามารถนำบุคลากรภายในองค์กรให้เกิดการประสานความร่วมมือกัน กระตุ้นให้ผู้ร่วมงานและผู้บังคับบัญชาพร้อมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายด้วยการคิดหลายมิติ หลายแง่มุม และคิดให้มากที่สุดเท่าที่จะนึกได้ อีกทั้งส่งเสริมครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดบรรยากาศการคิดค้นการทดลอง และกล้าคิด กล้าทำในสิ่งใหม่ จึงส่งผลให้ผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจในการทำงานเป็นทีม สมาชิกในทีมรู้สึกว่าคุณค่ามีความสำคัญต่อการทำงานของทีม สามารถเสริมสร้างการทำงานให้มีระบบ สร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน ก่อให้เกิดพลังความสามัคคีในการทำงานขององค์กร บุคลากรมีการทำงานเป็นทีมได้อย่างดี และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งนำไปสู่คุณภาพของการทำงานได้ จึงส่งผลให้องค์กรประสบความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์

ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556: 43) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถในการจูงใจ หรือนำบุคคลอื่น ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการทดลองภายในองค์กร เพื่อที่จะทำให้บุคลากรสามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางใหม่ ๆ ในการบริหาร และการสื่อสารภายในองค์กร มีความสามารถในการปรับตัว และกระบวนการทำงานต่าง ๆ ในองค์กรให้มีความง่าย คล่องตัว และยืดหยุ่นเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดีมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ กรองทิพย์ นาควิชิต (2552: 30) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นความสามารถของผู้นำในการผลักดันให้ผู้ร่วมงานร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งมาด้วยการคิดหลายมิติ คิดบวก คิดเชิงสร้างสรรค์ และพัฒนา รวมทั้งการคิดแก้ปัญหา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ รายงานพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่ด้านความสามารถทางสติปัญญาอยู่ในระดับต่ำกว่าด้านอื่น แต่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียน ดังนั้น สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อย่างสม่ำเสมอ และเข้ารับการอบรมพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้และสามารถใช้ปฏิภาณไหวพริบในการแก้ไขปัญหาได้อย่างทันที่

1.2 จากการศึกษาการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่ด้านการมีเป้าหมายร่วมกันมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรสื่อสารวิสัยทัศน์ให้ชัดเจนและทั่วถึง เปิดโอกาสให้ครูกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์และเป้าหมายในการทำงานของสถานศึกษาให้ชัดเจน และมีกระบวนการสนับสนุนให้ครูยอมรับเป้าหมายดังกล่าวร่วมกัน

1.3 จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านความคิดสร้างสรรค์ การมีวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถทางสติปัญญา ด้านความยืดหยุ่น และด้านทัศนคติและบุคลิกภาพที่ดีส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดบรรยากาศการคิดค้น การทดลอง กล้าคิด กล้าทำในสิ่งใหม่ และกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงาน ให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาอย่างเต็มความรู้ความสามารถ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเชิงปฏิบัติการ แนวทางเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านสติปัญญาของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2.2 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ในมิติอื่น ๆ

2.3 ควรทำวิจัย แนวทางการพัฒนาการทำงานเป็นทีมของครูด้านการมีเป้าหมายร่วมกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. (2555). *โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา*. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกศณี กลิ่นเทศ. (2562). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- เกศสรินทร์ ตรีเดช. (2552). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กรวิภา งามวุฒินวงศ์. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการทำงานเป็นทีมภายในสำนักอำนวยการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ*. วิทยานิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กรองทิพย์ นาควิเชตร. (2552). *ภาวะผู้นำสร้างสรรค์เพื่อการศึกษา*. สมุทรปราการ: ชีรสาสน์ พับลิชเชอร์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). *การคิดเชิงสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.
- ทองทิพภา วิริยะพันธุ์. (2553). *การบริหารทีมงานและการแก้ไขปัญหา* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.
- ทิตนา แคมมณี. (2550). *การสอนจิตวิทยาการเรียนรู้ เรื่องศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2556). *การจัดการสมัยใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: ทริบเพิล.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ปิ่นทอง ศรีสวัสดิ์. (2560). *การทำงานเป็นทีมของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูรย์ สีนารัตน์. (2554). *CCPR กรอบคิดใหม่ทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สีนารัตน์ และนกรบ หมีแสน. (2561). *ความเป็นผู้นำทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์. (2550). *การทำงานเป็นทีม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2557). *ภาวะผู้นำ: ทฤษฎีและนวัตทัศน์ร่วมสมัยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธ์.
- วันเพ็ญ แก้วปาน. (2561). *ภาวะผู้นำ: หลักการและการประยุกต์ในการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน*. กรุงเทพฯ: อรุณการพิมพ์.
- ศรีศักดิ์ ศูนย์โสกร. (2550). *การศึกษาพฤติกรรมกรรมการสร้างทีมงานของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุพานี สฤษฏ์วานิช. (2552). *พฤติกรรมองค์การสมัยใหม่: แนวคิดและทฤษฎี* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). *ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุเมธ งามกนก. (2550). *การสร้างทีมงาน*. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 19(1), 31-44.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. (2564). *รายงานผลการดำเนินงานประจำปี พ.ศ. 2564*. สืบค้นเมื่อ 23 ธันวาคม 2564, จาก <https://www.ksn1.go.th/web2020/?p=15947>
- Bennis, W. (2002). *Creative Leadership*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Danner, S. E. (2008). *Creative leadership in art education: Perspectives of an art educator*. Thesis Master of Arts, Art Education. Fine Art: Ohio University.
- Delich. (2010). The Impact of Mercosur's Sanitary and Phytosanitary Regime on its Members' Institutional Dynamics. *Journal of CMA Management*, 79(2), 3-3.
- Dubrin, A. J. (2006). *Leadership*. (2nd ed.). Asia Pacific Edition. Boston: Houghton Mufflin Company.

- Harding, T. (2010). Fostering Creativity for Leadership and Leading Change. *Journal of Arts Education Policy Review*, 111(2), 51-53.
- Harris, A. (2009). Creative leadership. *Journal of Management in Education*, 23(1), 9-11.
- Parker, G. M. (1990). *Team players and team work: The new competitive business strategy*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Parker, J.O. and Begnaud, L.G. (2004). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed.). New York: Harper & Row.
- Puccio, G. J., Murdock, M. C., and Mance, M. (2007). *Creative Leadership: Skills that Drive Change*. California: Sage.
- Robbins, S.P. (2001). *Essentials of Organization Behavior* (8th ed.). Englewood Cliffs: Prentice - Hall.
- Robinson, K. (2007). *The Principles of Creative Leadership*. New York: McGraw-Hill.
- Romig, D. (1996). *Breakthrough Teamwork: Outstanding Results Using Structured Teamwork*. Chicago: Irwin.
- Sheard, A. G. and Kakabadse, A. P. (2004). A process perspective on leadership and team. *Journal of Management Development*, 23(1), 7-106.
- Stemberg, R. J. (2006). Creative Leadership: It's a Decision. *Journal of Leadership*, 36(2), 22-24.
- Stoll, L. and Temperley, J. (2009). *Creative leadership: a challenge of our times*. London: University of London.
- Ubben, G. C., Hughes, L. W. and Norris, C.J. (2011). *The Principal: Creative Leadership for Effective Schools*. Boston: Allyn & Bacon.
- Woodcock, M. (1989). *Team development manual*. Worcester: Billing and Sons.